

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE ISTORIE
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Curente și orientări actuale în istoriografie						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. OVIDIU STEFAN BURUIANA						
2.3 Titularul activităților de seminar	Specialist Dr. CATALIN BOTOSINEANU						
2.4 An de studiu	III	2.5 Semestrul	V	2.6 Tip de evaluare*	E	2.7 Regimul disciplinei**	Ob

*E – Examen / C – Colocviu / V – Verificare

**OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					5
Examinări					4
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual*					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții - De curriculum (dacă este cazul)

Pentru a urma în bune condiții acest curs, studenții trebuie să reflecteze la ce a semnat și la ce înseamnă actualmente propriul lor domeniu de cunoaștere. Totodată, ei trebuie să revitalizeze informațiile de la cursul de Istoriografie (anul I) și de la cel de Metodologia cercetării istorice (anul II).

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Obiective

<p>1. academice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fundamental, cursul urmărește dezvoltarea capacităților studenților de a gândi în manieră critică evoluția cunoașterii istorice, modul în care s-a structurat aceasta. • În subsidiar, se dorește o prezentare succintă a etapelor, metodelor și școlilor istoriografice din plan european și românesc. <p>2. analitice:</p> <p>Finalmente, studentul trebuie să fie capabil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să identifice și să înțeleagă conceptele majore și termenii cheie ai discuției. • Să definească o problemă a cercetării. • Să poată analiza în manieră academică un subiect de factură istoriografică.
--

7. Competențe/Rezultate ale învățării

<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. • Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (sociologia, antropologia, istoria artei, economia, psihologia, filosofia etc.). • Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci și/sau probleme istorice de complexitate medie.
--

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Moștenirea istoriografică a secolului al XIX-lea (romantism, pozitivism, marxism).	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	O săptămână
Școala metodică în Franța și problema obiectivității istoricului.	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	O săptămână
Școala critică. Momentul Nicolae Iorga în istoriografia română.	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	O săptămână
Direcția de la “Annales”. Etape de evoluție. Reprezentanți. “La Nouvelle Histoire”.	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	Două săptămâni.
Istoria politică și redescoperirea ei la sfârșitul secolului al XX-lea.	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	O săptămână
Marxismul ca teorie a istoriei. Categoriile marxismului. Istoriografiile est-europene în a doua jumătate a secolului al XX-lea.	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	Două săptămâni.
Karl R. Popper și destructurarea marxismului ca sistem de interpretare a trecutului. Istoricismul.	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	O săptămână
Structuralismul și istoria. Claude Lévi-Strauss și preocuparea pentru antropologia structurală.	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	O săptămână

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Michel Foucault, „cel dintâi istoric pe deplin pozitivist”.	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	O săptămână
Paul Ricoeur. Istorie și memorie.	Prezentarea academică și discuția liberă asupra problemelor propuse, pe baza Bibliografiei specifice.	O săptămână

Bibliografie

Separarea între bibliografie recomandată și obligatorie se face în funcție de temă și de obiectivele stabilite la fiecare curs.

- Ariès, Philippe, Timpul istoriei, București, 1997 [1954].
Aron, Raymond, Introducere în filosofia istoriei. Eseu despre limitele obiectivității istorice, București, 1997.
Barraclough, Main Trends in History, New York, London, 1978 (ediția franceză, Tendances actuelles de l'histoire, Paris, 1980).
Boia, Lucian, Evoluția istoriografiei române, București, 1976.
Braudel, Fernand, Écrits sur l'histoire, Paris, 1969.
Burdé, Guy, Hervé Martin, Les écoles historiques, Paris, 1983.
Carbonell, Charles-Olivier, L'historiographie, Paris, 1981.
Chartier, Roger, Lecturi și cititori în Franța Vechiului Regim, București, 1997.
Delacroix, Christian, François Dosse, Patrick Garcia, Les courants historiques en France. 19e – 20e siècles, Paris, 1999.
Iggers, Georg G., New Directions in European Historiography, Middletown, Connecticut, 1975.
Iggers, Georg G., Edward Wang (eds.), A Global History of Modern Historiography, Pearson, Longman, 2008.
Hughes-Warrington, Marnie, Fifty Key Thinkers on History, London and New York, 2000.
Kelley, Donald R., Frontiers of History. Historical Inquiry in the Twentieth Century, Yale University Press, New Haven and London, 2006.
Le Goff, Jacques, Pierre Nora (eds.), Faire de l'histoire, Paris, 1974 (tome I: Nouveaux Problèmes; tome II: Nouvelles Approches; tome III: Nouveaux Objects).
Le Goff, Jacques (ed.), La nouvelle histoire, Paris, 1978.
Lévi-Strauss, Claude, Antropologie structurală, București, 1978.
Mihalache, Andi, Istorie și practici discursive în România “democrat-populară”, București, 2003.
Samaran, Charles, L'histoire et ses méthodes, Paris, 1967 [1961].
Schaff, Adam, Istorie și adevăr. Eseu asupra obiectivității cunoașterii istorice, București, 1982.
Topolski, Jerzy, Metodologia istoriei, București, 1980.
Veyne, Paul, Cum se scrie istoria, București, 1999.
Zub, Alexandru, De la istorie critică la criticism (Istoriografia română sub semnul modernității), București, 2000 [1985]
Idem, Istorie și istorici în România interbelică, Iași, 1989.

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Cultural sau cultură. Începutul secolului XX: perspectiva sociologică (Durkheim, Weber, N Elias), antropologică, psihologia socială.	Discuția de text, prezentarea unor lucrări, dezbateri pe seama unor subiecte	2 săptămâni
„În interiorul istoriei mentalităților”. Antecedentele istoriei culturale. M. Bloch, R. Mandrou, G. Duby, Philippe Ariès, M. Crubellier, Jacques le Goff. Contextul anilor 60-70, refluxul modelelor cantitative.	Discuția de text, prezentarea unor lucrări, dezbateri pe seama unor subiecte	2 săptămâni
Nașterea unei noi discipline. Divorțul de istoria socială. „Turnura critică”. Cazul francez al istoriei culturale. Numărul din nov-dec 1989 al revistei Annales. Momentul Roger Chartier. Contestarea. Viziunea antropologică asupra culturii (C. Gaertz).	Discuția de text, prezentarea unor lucrări, dezbateri pe seama unor subiecte	2 săptămâni
Cultural History în SUA. Autonomia culturalului în fața socialului: Robert Darnton, Lynn Hunt, Peter Burke.	Discuția de text, prezentarea unor lucrări, dezbateri pe seama unor subiecte	2 săptămâni
Oficializarea istoriei culturale în Franța: volume, catedre, reviste (Vingtieme siècle. Revue d'histoire). Metodă, obiect, mize. Rolul istoricilor contemporaneiști: J. F. Sirinelli, D. Kaliffa, Ph. Poirrier, Pascal Ory.	Discuția de text, prezentarea unor lucrări, dezbateri pe seama unor subiecte	2 săptămâni
Ipostaze ale istoriei culturale: Reprezentarea. Imaginarul social		

Bibliografie

- Alexandru Florin Platon, Roger Chartier și noua istorie culturală franceză, „Xenopoliana”, X, 2002, p. 15-20.
- Idem, „Istoria socială contemporană și istoria intelectualilor. Prefață”, în Christophe Charle, Intelectualii în Europa secolului al XIX-lea, Iași, Institutul European, 2002, p. 7-36.
- Toader Nicoară, 9 teme de antropologie istorică, Cluj, 2013, cap. 7, 8, 9 Reprezentarea, Imaginarul social și Moartea, p. 149-225.
- Philippe Aries, Timpul istoriei, București, 1997, prefața lui R Chartier și cap 1, 7.
- Roger Chartier, Lecturi și cititori în Franța vechiului Regim, București, 1997, cap: În loc de prefață și În loc de postfață.
- Robert Darton, Marele masacu al pisicii, și alt episoade din istoria culturală a Franței, Iași, 2000, cap. 2 p. 71-97.
- Mihaelea Grancea, Introducere în istoria mentalităților și a imaginarului social. Antologie, Sibiu, 2003
- Ecaterina Lung, Istoria culturală : origini, evoluții, tendințe, București, 2009.
- Edward Berenson, Les historiens américains et l’histoire culturelle française, in „Romantisme”, 2009-1, nr. 143, p. 31-39.
- Histoire et sciences sociales. Un tournant critique?, 1988, nr. 2, p. 291-293.
- Roger Chartier, Le monde comme représentation, în „Annales, Histoire. Sciences sociales”, 1989, nr. 6, p. 1505-1520.
- Gerard Noriel, Pour une approche subjectiviste du social, în „Annales, Histoire. Sciences sociales”, 1989, nr. 6, p. 1435-1459.
- Alain Boureau, Propositions pour une histoire restreinte des mentalités, în „Annales, Histoire. Sciences sociales”, 1989, nr. 6, p. 1491-1504.
- Jean-François Sirinelli, De la demeure à l’agora. Pour une histoire culturelle du politique, în Vingtième Siècle. Revue d’histoire, nr. 57, 1998, p. 121-131.
- Dominique Kalifa, Lendemain de bataille. L’historiographie française du culturel aujourd’hui, în „Histoire, Économie et Société”, 2012, nr 2, vol 31, p. 61-70
- Christophe Prochasson, Une histoire culturelle de la politique, în „Historical Reflections / Réflexions Historiques”, Vol. 26, No. 1, 2001, p. 93-125.
- Lynn Hunt, French History in the Last Twenty Years: The Rise and Fall of the Annales Paradigm, în „Journal of Contemporary History”, 1986, vol 2, p. 209-224.
- Pascal Ory, L’histoire culturelle de la France contemporaine question et questionnement, în „Vingtième Siècle. Revue d’histoire” , 1987, nr. 16, p. 67-82.
- Olivier Lévy-Dumoulin, Esquisse d’un bilan de l’histoire culturelle en France depuis 1995, in Jean-François Sirinelli et al., Les historiens français à l’oeuvre, 1995-2010, p 237-259.
- Paula S. Fass, Cultural History/Social History: Some Reflections on a Continuing Dialogue, in „Journal of Social History”, 2003, Vol. 37, No. 1,p. 39-46.
- Peter Burke, What is cultural history?, Cambridge, 2004, cap. 2.3, 2.4 și 6.3.
- Pascal Ory, L Histoire culturelle, Paris, 2004
- Denys, Cuhe, La notion de culture dans les sciences sociales, Paris, 2001.
- Philippe Poirrier, Les enjeux de l histoire culturelle, Paris, 2004.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina propusă pleacă de la câteva întrebări fundamentale pentru un istoric: Cum este posibilă și mai ales ce este cunoașterea istorică ? Cum știm ceea ce știm despre trecut ? Cum ne raportăm la acest trecut ? Sunt interogații care structurează domeniul numit istorie, ca reflectare conștientă și profesionistă asupra faptelor produse într-un orizont de timp. Totodată, este important să înțelegem că „istoria”, ca reflectare a trecutului, este pluralistă ca interpretare, acest trecut unic putând fi privit din diverse unghiuri, depinzând de subiectivitatea istoricului, de mediul în care el s-a format, de publicul căruia el se adresează. De aici însă și marea actualitate a acestei discipline academice. Istoricul se află în fața regândirii permanente a domeniului său de cunoaștere; el interoghează mereu trecutul, încercând să-și valideze răspunsurile prin metodă; metoda de cercetare este cea care conferă credibilitatea discursului istoric, îl face credibil pentru ceilalți. Adevărul istoric este garantat prin metodă. Din această perspectivă epistemologică, este necesară studierea diverselor curente și școli care au propus metode și perspective de inventariere a surselor, de analiză a trecutului. Acest curs își propune o incursiune în modul în care s-a discutat / scris despre trecut, de la mijlocul secolului XIX până la sfârșitul anilor '90 ai secolului trecut. Nu este un repertoriu al orientărilor istoriografice din această perioadă, ci mai mult o punere în discuție a unor momente din reflecția metodologică asupra istoriei.

10. Evaluare

10.1 Evaluare continuă		Pondere (min. 30%)		30	
Curs	Forma de evaluare	Verificare scrisă			
	Pondere	0			
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale				
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare	
Seminar / Laborator	Forma de evaluare	Verificare mixtă			
	Pondere	100			
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale				

Metode de evaluare	Detalii		Pondere	cu reexaminare
	Verificare orală periodică		30	Nu
	Referat		40	Nu
	Portofoliu		30	Nu

10.2 Evaluare finală	Pondere (max. 70%)	70
	Forma de evaluare	Verificare scrisă finală

10.3 Mențiuni (situații speciale în evaluare)

1. Discuții în cadrul seminarului (30 %)

Studentii care participă la acest curs se întâlnesc o dată pe săptămână. Participarea lor este necesară / esențială pentru o bună înțelegere a problemelor propuse. Dar nu este obligatorie (prezența nu este criteriu de evaluare !). Activitatea în cadrul cursului/ seminarului înseamnă lectura unor lucrări considerate de profesor ca fiind obligatorii și reflecția critică asupra lor, capacitatea studenților de a comenta un text în manieră personală.

3. Testul final (70 %)

În ultima întâlnire din semestru, studenții vor trebuie să susțină un test, care să dea măsura cunoașterii lor în domeniul cursului și seminarului. Acest test presupune patru probe distincte: a. analiza critică a unei probleme din tematică; b. definirea unui concept, important în structurarea unui curent istoriografic; c. abordarea autonomă a unui text din portofoliul ce se va constitui pe parcursul semestrului, din materialele de discuție de la fiecare temă de curs abordată; d. discuția critică a unei chestiuni din bibliografia de seminar

10.4 Standard minim de performanță

Capacitatea studenților de a răspunde minimal cerințelor de mai sus, în sensul parcurgerii bibliografiei, prezentării decente a unui text parcurs la curs sau seminar sau analizei academice a unui direcții / curent istoriografic.

Data completării,

**Titular de curs,
Prof. Dr. OVIDIU STEFAN BURUIANA**

**Titular de seminar,
Specialist Dr. CATALIN BOTOSINEANU**

Data avizării în departament,

**Director de departament,
Conf. Dr. ADRIAN VITALARU**